

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Viduramžių filosofija	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): prof. dr. Naglis Kardelis	Vilniaus universiteto Filosofijos fakulteto Filosofijos institutas, Universiteto g. 9, Vilnius
Kitas / a (-i): lekt. Gintarė Kurlavičiūtė	

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakalauro)	Privalomasis

Igyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Kontaktinė (auditorinė) ir savarankiškas darbas	Rudens semestras (rugsėjis – sausis)	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: įvadiniai filosofijos kursai ir Antikos filosofijos kursas	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): anglų kalbos mokėjimas B2 lygiu

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
10 ECTS	260 valandų	112 val. (48 val. paskaitų ir 64 val. seminarų)	148 val.

Dalyko (modulio) tikslas
<p style="text-align: center;">Viso modulio ir teorinio kurso (paskaitų) ugdomos kompetencijos</p> <p>Plėsti bendrąjį kultūrinį bei pasaulėžiūrinį akiratį, ugdyti <i>bendrąsias kompetencijas</i> (gebėjimą analitiškai, kritiškai ir kūrybingai mąstyti, generuoti naujas idėjas, suvokti idėjų ir conceptualaus mąstymo svarbą), taip pat ugdyti <i>dalykines kompetencijas</i> (gebėjimą suvokti Viduramžių filosofijos ir ją grįstos krikščioniškosios kultūros svarbą Vakarų civilizacijai, gebėjimą apibūdinti Viduramžių filosofinio mąstymo savitumą bei svarbiausias idėjas, gebėjimą įvardyti pagrindinius Viduramžių mąstytojus ir jų sukurtus veikalus, gebėjimą versti ir komentuoti neilgus Viduramžių filosofijos tekstų fragmentus).</p> <p style="text-align: center;">Seminarų ugdomos kompetencijos</p> <p>1) <i>Šv. Augustino seminaruose</i> siekiama ugdyti Augustino filosofijos reikšmės Vėlyvojoje Antikoje ir visoje filosofinės Vakarų tradicijos kontekste suvokimą; gebėjimą suprasti, analizuoti pagrindines Augustino filosofijos temas ir probleminius laukus; gebėjimą jo kūryboje skirti, kritiškai vertinti filosofinės ir teologinės argumentacijos režimus; gebėjimą paaiškinti svarbiausių Augustino filosofijos terminų semantinius niuansus; gebėjimą interpretuoti Augustino veikalų fragmentus originalo kalba ir vertimų pavidalu.</p> <p>2) <i>Šv. Tomo Akviniečio seminaruose</i> siekiama supažindinti studentus su Tomo Akviniečio filosofija, paaiškinti jos reikšmę tiek Viduramžių, tiek šiuolaikinės filosofijos problematikoje, padėti suprasti Viduramžių filosofijos diskursą, išmokyti taikyti klasikinės filosofijos metodus mąstyme; įsisavinę šio kurso medžiagą, studentas išmoks rasti, analizuoti ir sisteminti informaciją iš įvairių teorinių šaltinių, gebės suprasti, kritiškai vertinti ir kūrybiškai spręsti filosofijos ir filosofijos istorijos problemas, generuoti naujas idėjas, suvoks idėjų ir conceptualaus mąstymo svarbą žmonijos istorijoje, gebės tiksliai suvokti, kaip vartojamos sąvokos įvairiuose kalbiniuose kontekstuose, išmoks tiksliai reikšti mintis ir argumentuotai grįsti samprotavimų išvadas.</p>

Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Viso modulio ir teorinio kurso (paskaitų) rezultatai		
Studentai gebės suvokti Viduramžių filosofijos savitumą, pagrindines Viduramžių filosofijos idėjas, konceptualiuosius kai kurių svarbiausių filosofinių Viduramžių teorijų pagrindus, šiuolaikines Viduramžių filosofijos tyrimų prieigas	Probleminis ir istorinis dėstymas paskaitų metu	Egzaminas raštu semestro pabaigoje (atvirojo bei uždarojo tipo klausimai)
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas teorines žinias, keldami ir svarstydami įvairius metodologinio pobūdžio klausimus	Metodologinė diskusija paskaitų ir seminarų metu, konkrečių probleminių atvejų analizė	Egzaminas raštu semestro pabaigoje ir esė semestro viduryje (skiriamas dėstytojo nuožiūra)
Studentai gebės palyginti skirtingų mokslininkų požiūrius, skirtingas Viduramžių filosofijos istorijos tyrimo prieigas, savarankiškai analizuoti pirminių šaltinių fragmentus	Studentų pranešimai ir pasisakymai paskaitų ir seminarų metu, metodologinė polemika, konkrečių atvejų analizė; pirminių šaltinių fragmentų skaitymas seminarų metu ir namuose	Egzaminas raštu semestro pabaigoje ir dėstytojo nuožiūra skiriamas trumpas testas (uždarojo tipo klausimai) arba didesnės apimties kontrolinis rašto darbas (atvirojo ir uždarojo tipo klausimai)
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas teorines žinias, savarankiškai tyrinėdami ir analizuodami alternatyvius Viduramžių filosofinių teorijų interpretavimo būdus	Poleminė diskusija paskaitų ir seminarų metu, reprezentatyvių filosofinių tekstų ištraukų ir juos analizuojančių bei interpretuojančių šiuolaikinių teorinių veikalų skaitymai bei vertinimai	Egzaminas raštu semestro pabaigoje ir dėstytojo nuožiūra skiriamas Viduramžių filosofijos terminų vertimo bei interpretavimo testas ir/arba neilgų pirminio šaltinio fragmentų interpretavimo testas semestro viduryje
Studentai gebės savarankiškai gilintis į pagrindines šiuolaikinių Viduramžių filosofijos tyrimų problemas, atlikti nesudėtingus mokslinius tyrimus	Savarankiška informacijos paieška bibliotekose ir internete, savarankiškas pirminių šaltinių ir mokslinės literatūros skaitymas	Seminariniai rašto darbai semestro pabaigoje
Šv. Augustino filosofijos seminarų siekiniai		
Studentai gebės analizuoti įvairius vėlyvosios Antikos filosofijos tekstus ir juose keliamas problemas	Probleminis dėstymas; Rekomenduojamų pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros skaitymas	Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu
Studentai gebės suprasti pagrindines filosofines Augustino idėjas	Probleminis dėstymas	Egzaminas raštu
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas žinias, keldami ir svarstydami teorinio pobūdžio klausimus, analizuodami įvairias Augustino keliamas problemas bei jų interpretacijas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Augustino tekstų analize; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas (rekomenduojama apimtis – 15 000 spaudos ženklų); Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai gebės lyginti šiuolaikinių Augustino filosofijos tyrinėtojų požiūrius ir tyrimo prieigas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Augustino tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas; Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai bus pasirengę savarankiškai gilintis į Augustino veikalus ir jų tekstologinei bei interpretacinei analizei skirtą mokslinę literatūrą	Savarankiška pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros paieška bibliotekose ir internete	Egzaminas raštu
Šv. Tomo Akviniečio filosofijos seminarų siekiniai		

Studentai gebės suprasti klasikinės ir šiuolaikinės filosofijos problemas bei jas vertinti, gebės kritiškai analizuoti, interpretuoti ir apibendrinti įvairaus turinio bei žanro brandžių Viduramžių filosofijos tekstus ir juose keliamas problemas	Probleminis dėstymas; Rekomenduojamų pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros skaitymas	Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu
Studentai gebės suprasti pagrindines filosofines Tomo Akviniečio idėjas	Probleminis dėstymas	Egzaminas raštu
Studentai gebės praktiškai taikyti įgytas žinias, analizuodami įvairias Tomo Akviniečio kelias problemas, gebės lyginti šiuolaikinių Tomo Akviniečio filosofijos tyrinėtojų požiūrius ir tyrimo prieigas	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Tomo Akviniečio tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas (rekomenduojama apimtis – 15 000 spaudos ženklų); Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai gebės nustatyti ir analizuoti Tomo Akviniečio keliamų problemų ir pasiūlytų jų sprendimų būdų įtaką šiuolaikiniam filosofiniam diskursui	Studentų pranešimai, paremti konkrečių Tomo Akviniečio tekstų analize; Šiuolaikinių tyrinėjimų skaitymas ir vertinimas; Diskusija	Pranešimas žodžiu; Rašto darbas; Pasisakymo vertinimas kaupiamuoju balu; Egzaminas raštu
Studentai bus pasirengę savarankiškai semtis žinių apie Viduramžių filosofiją, gilinti supratimą apie jos reikšmę šiuolaikiniuose teoriniuose diskursuose, gebės rinkti, analizuoti ir aktualizuoti filosofijos istorijos informaciją, suformuos savarankiško filosofinio mąstymo pagrindus	Savarankiška pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros paieška bibliotekose ir internete	Egzaminas raštu

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys		
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Viduramžių filosofijos savitumas. Jos chronologinės ribos. Bendrasis panoraminis Viduramžių filosofijos vaizdas.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 4 (p. 1–12) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 1 (peržvelgti visą knygą), 3 (p. 579–581)
2. Ankstyvoji Viduramžių filosofija. Gnosticizmas. Patristika. Filosofijos ir teologijos santykis ankstyvojoje Viduramžių filosofijoje.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 20–101), 4 (p. 13–39), 6 (p. 305–328), 7 (p. 1–53)

									Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 4 (p. 346, 650)
3. Šv. Augustino filosofinės bei teologinės idėjos ir pagrindiniai veikalai.	4						4	7	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 102–129), 4 (p. 40–90), 6 (p. 329–340) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 2 (p. 54–58)
4. Tamsių Viduramžių filosofijos bruožai. Karolingų renesansas. Jono Škoto Eriugenos sistema.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 334–354), 4 (p. 106–135) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 2 (p. 259–260), 3 (p. 268), 4 (p. 279)
5. Brandžių Viduramžių filosofija. Scholastikos formavimasis. Šv. Anzelmo Kenterberiečio filosofija. Ontologinis įrodymas. Filosofijos ir teologijos santykis.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 355–365), 4 (p. 156–165, 552–566), 7 (p. 54–114, 278–312) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 3 (p. 38–40, 670)
6. Šv. Tomo Akviniečio filosofija, jos savitumas ir reikšmė Vakarų krikščioniškajai minčiai. Dievo buvimo įrodymai. Filosofijos ir teologijos santykio samprata.	4						4	7	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 4 (p. 302–434), 6 (p. 418–427) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 3 (p. 45–48), 4 (p. 36–40), 5 (p. 30–48).
7. Šv. Bonaventūro ir Jono Dunso Škoto filosofija. Pranciškoniškoji scholastinės filosofijos pakraipa, jos savitumas.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 395–405, 461–471), 4 (p. 240–292, 476–551) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 2 (p. 138–139, 234–238), 4 (p. 247–248), 5 (p. 205–207)
8. Viljamo Ockhamo filosofija. Terminizmas. Mąstymo ekonomijos principas („Ockhamo skustuvas“).	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 472–479), 5 (p. 43–152) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 2 (p. 654–658), 4 (p. 627–629)
9. Universalijų problema Viduramžiais. Realizmas, nominalizmas, konceptualizmas. Logikos raida.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 4 (p. 136–155), 7 (p. 115–155) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 5 (p. 1030–1033)

10. Gamtamokslio užuomazgos Viduramžiais ir jo sąsajos su filosofija. Indukcinis metodas.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 442–451), 4 (p. 228–232, 442–454), 5 (p. 153–167) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 2 (p. 70–73), 3 (p. 78, 354–355, 4 (p. 638),
11. Arabų filosofijos tradicija Viduramžiais, jos reikšmė Vakarų filosofijai ir visai kultūrai.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 200–262) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 3 (p. 447–451), 4 (p. 40–42, 63–64), 5 (p. 457–461)
12. Žydų filosofijos tradicija Viduramžiais, jos reikšmė Vakarų filosofijai ir visai kultūrai.	4						4	5	Teorinio kurso privalomos literatūros sąrašas: 1 (p. 263–309), 6 (p. 291–304) Teorinio kurso papildomos literatūros sąrašas: 3 (p. 460–462), 4 (p. 451–452, 529–530), 5 (p. 475–480)
Iš viso	48						48	64	
Šv. Augustino filosofijos seminarai									
1. Vėlyvosios Antikos filosofijos ypatumai. Vėlyvosios Antikos ir ankstyvųjų Viduramžių riboženklis klausimas, Augustino filosofijos vieta. Augustino kūrybinė biografija: panoraminė apžvalga ir <i>pars philosophiae</i> pjūvis. Augustino filosofijos pagrindinės probleminės kryptys. Ankstesniųjų mąstytojų įtakos Augustinui ir jo paties idėjų recepcija filosofijos istorijos tėkmėje. Dabartinė Augustino filosofijos tyrimų būklė.			2				2	2	Rekomenduojamos kritinės literatūros (sąrašas 3, 6, 7 ir 9 pozicijos) studijavimas.
2. Platoniškosios tradicijos ir krikščioniškojo mokymo (<i>doctrina christiana</i>) santykis. Tikrosios filosofijos (<i>vera philosophia</i>) samprata.			2				2	2	<i>Confessiones, De Civitate Dei, De diversis Quaestionibus</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašas 6, 7 pozicijos) analizė.
3. Dermės tarp racionalaus svarstymo ir tikėjimo, tarp proto ir autoriteto paieška. Principo <i>Crede ut intellegas</i> galiojimo ribos.			2				2	2	<i>Sermo 43, Epistola 120, In Evangelium Ioannis tractatus, Enchiridion ad Laurentium de Fide, Spe et Caritate, Contra Academicos, De ordine, De Utilitate Credendi</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašas 6, 7, 9

									pozicijos) analizė.
4. Pažinimo sąlygų klausimas: introspekcija, vidinis žmogus (<i>interior homo</i>), atmintis.			2				2	2	<i>De Vera Religione, Confessiones</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 2, 6, 8 ir 13 pozicijos) analizė.
5. Kalbos problema: sąryšiai tarp daikto, ženklo ir jo prasmės. Iliuminacijos teorija.			4				4	4	<i>De Dialectica</i> ir <i>De magistro</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 6 ir 10 pozicijos) analizė.
6. Laiko ir amžinybės sampratos.			4				4	4	<i>De diversis quastionibus, Confessiones, De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 14 pozicijos) analizė.
7. Dievo samprata: <i>Una essentia, tres Personae</i>			4				4	4	<i>Confessiones, De Civitate Dei, De Trinitate</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
8. Proto triadinė struktūra. Triados <i>mens - amor sui - notitia sui</i> ir <i>memoria - intellegentia - voluntas</i> .			4				4	4	<i>Confessiones, De Trinitate, De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 1, 2, 8 ir 11 pozicijos) analizė.
9. Blogio problema.			2				2	2	<i>De moribus Ecclesiae catholicae et de moribus Manichaeorum, De Vera Religione, Confessiones, Enchiridi on ad Laurentium de Fide, Spe et Caritate</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
10. Žmogaus laisvos valios ir Dievo išankstinio žinojimo dermės problema.			4				4	4	<i>De libero arbitrio</i> ir <i>De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 7 ir 9 pozicijos) analizė.
11. Santykis tarp dviejų miestų: <i>civitas Dei, civitas terrena</i> .			2				2	2	<i>De Genesi ad Litteram</i> ir <i>De Civitate Dei</i> ištraukų analizė. Kritinės literatūros (sąrašė 9 ir 12 pozicijos) analizė.
12. Pasiruošimas egzaminui.								10	Pirminių šaltinių bei kritinės literatūros studijavimas.
Iš viso:			32				32	42	
Tomo Akviniečio filosofijos seminarai									

1. Brandžiųjų Viduramžių krikščioniškosios filosofijos ypatumai. Šv. Tomo Akviniečio filosofijos vieta ir kūrybinė biografija. Šv. Tomo Akviniečio filosofijos pagrindinės probleminės kryptys. Ankstesniųjų mąstytojų įtakos šv. Tomui Akviniečiui ir jo paties idėjų recepcija filosofijos istorijoje. Dabartinė Šv. Tomo Akviniečio filosofijos tyrimų būklė.			2				2	2	Rekomenduojamos kritinės literatūros (sąrašė 2, 4, 6, 7, 9 pozicijos) analizė.
2. Tikėjimo ir proto santykis.			2				2	2	<i>Summa Contra Gentiles I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 4 pozicijos) analizė.
3. Pažinimo objekto problema: daikto <i>quidditas</i> . Abstrahavimo teorija. <i>Lumen naturale</i> samprata.			2				2	2	<i>Summa Theologiae Prima Pars</i> , <i>Summa Theologiae Prima Secundae</i> , <i>Super Boetium de Trinitate. Quaestio I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.
4. Tiesos samprata: <i>Adaequatio rei et intellectus</i> .			4				4	4	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 4 pozicijos) analizė.
5. Kalbos problema: Dievo įvardijimo galimybės ir ribos			4				4	4	<i>Summa Theologiae Prima Pars</i> , <i>Quaestiones disputatae de veritate</i> ir <i>Scriptum Super Sententiis I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 1, 3, 9 pozicijos) analizė.
6. Dievo buvimo įrodymai. Dievo esmės klausimas.			4				4	4	<i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>Summa Contra Gentiles I</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 5, 9 pozicijos) analizė.
7. Tikrovės struktūra. Keturios priešastys; materija, forma ir stoka; esmė ir esatis; galėjimas ir aktas; laikas ir amžinybė.			4				4	4	<i>De Principiis Naturae</i> , <i>De Ente et Essentia</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9 pozicijos) analizė.
8. Sielos ir intelekto sampratos.			2				2	2	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> , <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>De unitate intellectus contra Averroistas</i>

									ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9 pozicijos) analizė.
9. Valios ir intelekto sąveika. Laisvo apsisprendimo (<i>liberum arbitrium</i>) samprata.			2				2	2	<i>Summa Contra Gentiles 1, Quaestiones disputatae de veritate</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Pars</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 9, 10 pozicijos) analizė.
10. Blogio problema.			2				2	2	<i>Quaestiones Disputatae De Malo, Summa Theologiae Prima Pars</i> ir <i>Summa Contra Gentiles 3</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.
11. Dorybės (<i>virtus</i>) samprata. Dorybių tarpusavio jungtys.			2				2	2	<i>Summa Theologiae Prima Secundae</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.
12. Politinės filosofijos klausimai: įstatymai, bendrasis gėris, valstybė.			2				2	2	<i>De Regno Ad Regem Cypri</i> ir <i>Summa Theologiae Prima Secundae</i> ištraukų ir kritinės literatūros (sąrašė 3, 4, 9 pozicijos) analizė.
13. Pasiruošimas egzaminui.								10	Pirminių šaltinių bei kritinės literatūros studijavimas.
Iš viso:			32				32	42	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Kaupiamasis vertinimas			
Galutinis viso kurso (modulio) įvertinimas – sudėtinis pažymys, skaičiuojamas sumuojant paskirų modulio dalių įvertinimus pagal jų procentinį svorį, nurodytą prie kiekvienos modulio dalies			
Teorinio kurso (paskaitų) vertinimo strategija			
Egzaminas raštu atsakant į keturis klausimus (po vieną iš: 1) bendrųjų teorinių Viduramžių filosofijos klausimų; 2) konkrečių krikščioniškosios Viduramžių filosofijos klausimų; 3) arabų ir žydų filosofijos Viduramžiais klausimų; 4) Viduramžių filosofijos terminologijos klausimų) arba – karantino metu ar kitomis ekstremaliomis aplinkybėmis, nesant galimybės egzaminu surengti auditorijoje – baigiamasis egzaminu rašto darbas,	50 (viso modulio proc. svorio)	Semestro pabaigoje arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį (egzamino rašto darbą rašant auditorijoje oficialiai paskirtą egzaminu laikymo dieną) arba (tik ekstremaliomis	10 balų: puikus medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti, sintetinti ir vertinti, esama originalios minties elementų, demonstruojama interpretacijos galia; 9 balai: labai geras medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti, sintetinti ir vertinti; 8 balai: geras medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti, analizuoti ir sintetinti; 7 balai: patenkinamas medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti ir analizuoti; 6 balai: silpnokas, bet dar pakankamas medžiagos išmanymas, gebėjimas suprasti; 5 balai (žemiausias teigiamas pažymys): silpnas, bet dar tenkinantis minimalius reikalavimus medžiagos išmanymas; vien formalios žinios, nepasiekiančios supratimo lygio. <i>Nepatenkinami pažymiai:</i>

namie atsakant į keturis iš anksto suderintus su dėstytoju klausimus iš egzaminų klausimų sąrašo (po vieną klausimą iš keturių aukščiau išvardytų klausimų blokų) ir atsakymus atsiunčiant dėstytojo tarnybiniu el. paštu		pandemijos, karantino arba kitomis panašiomis aplinkybėmis) likus dviem darbo dienoms iki oficialiai paskirtos egzaminų laikymo datos (namie parašytą baigiamąjį egzaminų rašto darbą atsiunčiant dėstytojo tarnybiniu el. paštu)	4 balai: labai silpnas dalyko išmanymas, bet dar gebama susieti žinomus faktus į tam tikrą visumą; 3 balai: minimalus formalus žinojimo lygis, vargiai gebama susieti žinomus faktus į visumą; 2 balai: visiškai padrikos formalios žinios; 1 balas: negebėjimas įgyti net formalių žinių; vieno kito atsitiktinio fakto žinojimas; 0 balų: absoliutus dalyko neišmanymas
Bendroji seminarų vertinimo strategija			
Augustino seminarai	25 (viso modulio proc. svorio)	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie Augustino seminarų vertinimo strategijos
Tomo Akviniečio seminarai	25 (viso modulio proc. svorio)	Semestro metu ir semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Žr. žemiau prie Tomo Akviniečio seminarų vertinimo strategijos
Šv. Augustino filosofijos seminarų vertinimo strategija			
Augustino tekstų ištraukų ir kritinės literatūros pagrindu parengti 2 pranešimai bei jų pristatymas seminarų metu. Šių pranešimų pagrindu parengtas rašto darbas.	50% proc. svorio	Semestro metu	Pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros išmanymas, kritiška laikysena analizuojamos problemos atžvilgiu, pateikto požiūrio naujumas ir originalumas, argumentų tikslumas ir logiškumas, kalbos aiškumas ir nuoseklumas, atsakymų į seminaro dalyvių įžvalgas relevantiškumas. Rekomenduojama rašto darbo apimtis – 15 000 sp. ž.
Dalyvavimas diskusijose	20% proc. svorio	Semestro metu	Komentarų, įžvalgų formulavimas su atožvalga į pirminius šaltinius ir kritinę literatūrą, argumentacijos tikslumas, originalumas. Surinkusieji 8 ir daugiau plusų pelnys 20%, 4-7 plusus – 10%.
Egzaminas raštu, atsakant į klausimus	30% proc. svorio	Semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį)	Atsakymų, paremtų pirminių šaltinių ir kritinės literatūros analize, išsamumas ir tikslumas, probleminė orientacija, argumentacijos svarumas ir nuoseklumas, gramatinis raštingumas.

i)			
Šv. Tomo Akviniečio filosofijos seminarų vertinimo strategija			
Tomo Akviniečio tekstų ištraukų ir kritinės literatūros pagrindu parengti 2 pranešimai bei jų pristatymas seminarų metu. Šių pranešimų pagrindu parengtas rašto darbas.	50% proc. svorio	Semestro metu	Pirminių šaltinių ir kritinės mokslinės literatūros išmanymas, kritiška laikysena analizuojamos problemos atžvilgiu, pateikto požiūrio naujumas ir originalumas, argumentų tikslumas ir logiškumas, kalbos aiškumas ir nuoseklumas, atsakymų į seminaro dalyvių išvalgas relevantiškumas. Rekomenduojama rašto darbo apimtis – 15 000 sp. ž.
Dalyvavimas diskusijose	20% proc. svorio	Semestro metu	Komentarų, išvalgų formulavimas su atožvalga į pirminius šaltinius ir kritinę literatūrą, argumentacijos tikslumas, originalumas. Surinkusieji 8 ir daugiau pliusų pelnys 20%, 4-7 pliusus – 10%.
Egzaminas raštu, atsakant į klausimus	30% proc. svorio	Semestro pabaigoje (arba kitu metu pagal sesijos tvarkaraštį i)	Atsakymų, paremtų pirminių šaltinių ir kritinės literatūros analize, išsamumas ir tikslumas, probleminė orientacija, argumentacijos svarumas ir nuoseklumas, gramatinis raštingumas.

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
<i>Teorinio kurso (paskaitų) privaloma literatūra</i>				
1. B. Genzelis (sud.)	1980	<i>Filosofijos istorijos chrestomatija</i>	T. 2: <i>Viduramžiai</i>	Vilnius: Mintis
2. G. Hegelis	1999–2001	<i>Filosofijos istorijos paskaitos</i>	T. 3	Vilnius: Pradai
3. W. Tatarkiewicz	2001	<i>Filosofijos istorija</i>	T. 1: <i>Senovės ir viduramžių filosofija</i>	Vilnius: Alma littera
4. F. Copleston, SJ	1985	<i>A History of Philosophy</i>	Vol. 2: <i>Augustine to Scotus</i>	New York: Bantam Doubleday (Image Books)
5. F. Copleston, SJ	1985	<i>A History of Philosophy</i>	Vol. 3: <i>Ockham to Suárez</i>	New York: Bantam Doubleday (Image Books)
6. B. Russell	2004	<i>History of Western Philosophy</i>		London–New York: Routledge
7. A. Kenny	2007	<i>A New History of Western Philosophy</i>	Vol. 2: <i>Medieval Philosophy</i>	New York–Oxford: Clarendon Press
Šv. Augustino filosofijos seminarų privaloma literatūra				
1. Augustinus	1845 – 1865	<i>Sancti Aurelii Augustini Opera Omnia</i> , Patrologia Latina, ed. J.-P. Migne.		http://www.augustinus.it/latino/index.htm
2. Augustine	1997	<i>The Confessions</i> (The Works of Saint Augustine: A Translation for the 21st Century ¹), trans. M. Boulding, ed. J. E. Rotelle.		Hyde Park, New York: New City Press
3. Augustine	1991	<i>The Trinity</i> (WSA),		Brooklyn, New

¹ Toliau The Works of Saint Augustine: A Translation for the 21st Century trumpinama WSA.

		trans. E. Hill, ed. J. E. Rotelle.		York: New City Press
4. Augustine	1952	<i>The City of God. Books VIII- XVI</i> (The Fathers of the Church ²), trans. G. G. Walsh S.J., G. Monahan O.S.U.	Vol. 14	Washington (DC): The Catholic University of America Press
5. Augustine	1954	<i>The City of God. Books XVII- XXII</i> (FC), trans. G. G. Walsh S.J., D. J. Honan.	Vol. 24.	Washington (DC): The Catholic University of America Press
6. Augustine	1968	<i>The Teacher; The Free Choice of the Will; Grace and Free Will</i> (FC), trans. R. P. Russell.		Washington (DC): The Catholic University of America Press
7. Augustine	1975	<i>De Dialectica</i> , trans. B. D. Jackson from the text newly ed. by J. Pinborg.		Dordrecht, Boston: D. Reidel
8. Augustine	2005	<i>On Christian Belief</i> (WSA), trans. E. Hill et al., ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
9. Augustine	2006	<i>The Manichean Debate</i> (WSA), trans. R. J. Teske, ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
10. Augustine	2008	<i>On Eighty-Three Varied Questions</i> (WSA), trans. B. Ramsey, ed. R. Canning.		New York: New City Press
11. Augustine	2001	<i>Expositions of the Psalms, 51- 72</i> (WSA), trans. M. Boulding, ed. J. E. Rotelle.		Hyde Park, New York: New City Press
12. Augustine	2003	<i>Letters 100-155</i> (WSA), trans. R. Teske, ed. B. Ramsey.		Hyde Park, New York: New City Press
13. Augustine	1887	<i>The Handbook on Faith, Hope and Love</i> (Nicene and Post-Nicene Fathers), trans. J. F. Shaw, ed. P. Schaff.		Buffalo, NY: Christian Literature Publishing Co.
14. Augustinas	2004	<i>Išpažinimai</i> , iš lot. k. vertė E. Ulčinitė, V. Stalioraitytė.		Vilnius: Aidai
15. Augustinas	1999	<i>Dialogai: Apie mokytoją</i> , iš lot. k. vertė O. Daukšienė.		Vilnius: Katalikų pasaulis
16. Augustinas	2001	<i>Dialogai: Apie laisvąjį sprendimą</i> , iš lot. k. vertė O. Daukšienė.		Vilnius: Katalikų pasaulis
Šv. Tomo Akviniečio filosofijos seminarų privaloma literatūra				
1. Thomas Aquinas	1882-	<i>Sancti Thomae de Aquino Opera omnia iussu edita</i>		https://www.corpusthomicum.org/repedleo.html

² Toliau The Fathers of the Church trumpinama FC.

		<i>Leonis XIII P. M.</i>		
2. Thomas Aquinas	2012	<i>Summa Theologiae</i> , trans., ed. and corrected by faculty and staff of the Aquinas Institute.		https://aquinas.cc/la/en/~ST.I
3. Thomas Aquinas	1955-57	<i>Summa Contra Gentiles</i> , trans. A. C. Pegis, J. F. Anderson, V. J. Bourke, and C. J. O'Neil.	5 vols.	https://isidore.co/aquinas/ContraGentiles.htm
4. Thomas Aquinas	1952-54	<i>Quaestiones disputatae de veritate</i> , trans. R. W. Mulligan, J. V. McGlynn, and R. W. Schmidt.	3 vols.	Chicago: Regnery
5. Thomas Aquinas	1951	<i>De Principiis Naturae</i> , trans. R. A. Kocourek.		https://aquinas.cc/la/en/~DePrinNat
6. Thomas Aquinas	1997	<i>De Ente et Essentia</i> , trans. R. T. Miller.		https://aquinas.cc/la/en/~DeEnte
7. Thomas Aquinas	1946	<i>De unitate intellectus contra Averroistas</i> , trans. R. E. Brennan.		https://aquinas.cc/la/en/~DeUnitate
8. Thomas Aquinas	2002	<i>Quaestiones Disputatae De Malo</i> , in The 'De malo' of Thomas Aquinas, trans. R. Regan.		Oxford: Oxford University Press
9. Thomas Aquinas	1949	<i>De Regno Ad Regem Cypri</i> , trans. G. B. Phelan, I. T. Eschmann.		https://aquinas.cc/la/en/~DeRegno
10. Thomas Aquinas	1993	<i>Selected Philosophical Writings</i> , trans. by T. McDermott.		Oxford: Oxford University Press
11. Tomas Akvinietis	2009	<i>Filosofinių traktatų rinktinė</i> , vert. R. Plečkaitis.		Vilnius: Margi raštai
12. Tomas Akvinietis	2000	<i>Apie esinį ir esmę. Apie tiesą. Apie intelekto vienybę prieš averoistus</i> , vert. G. Vyšniauskas.		Vilnius: Logos
13. Tomas Akvinietis	2021	<i>Politiniai traktatai</i> , vert. G. Vyšniauskas.		Vilnius: Logos
Papildoma literatūra				
<i>Teorinio kurso (paskaitų) papildoma literatūra</i>				
1. J. Gracia; T. Noone (Eds.)	2003	<i>A Companion to Philosophy in the Middle Ages</i>		Oxford: Blackwell
2. B. Lutz (Ed.)	2008	<i>Metzlerio filosofų žinynas: nuo ikisokratikų iki Naujųjų laikų filosofų</i>		Vilnius: Mintis
3. T. Honderich (Ed.)	2005	<i>The Oxford Companion to Philosophy</i> . Second Edition		Oxford: Oxford University Press
4. R. Audi (Gen. Ed.)	1999	<i>The Cambridge Dictionary of Philosophy</i> . Second Edition.		Cambridge: Cambridge University Press
5. E. Craig (Ed.)	2005	<i>The Shorter Routledge Encyclopedia of Philosophy</i>		London: Routledge

Šv. Augustino filosofijos seminarų papildoma literatūra				
1. E. Bermon, G. O'Daly (ed.)	2012	<i>Le De Trinitate de Saint Augustin: Exégèse, Logique et Noétique. Actes du Colloque International de Boudeaux, 16- 19 Juin 2010.</i>		Paris: Institut d'Études Augustiniennes
2. J. Brachtendorf	2000	<i>The Structure of the Human Mind According to Augustine: Self-Reflection and Knowledge of God in De Trinitate</i> , trans. A. Looney.		Hamburg: F. Meiner Verlag
3. P. Brown	2019	<i>Augustinas iš Hipono. Biografija. Naujas leidimas su Epilogu</i> , vert. D. Alekna.		Vilnius: Žara
4. R. Dodaro, G. Lawless (ed.)	2000	<i>Augustine and His Critics.</i>		London, New York: Routledge
5. A. D. Fitzgerald (gen. ed.)	1999	<i>Augustine through the Ages: An Encyclopedia.</i>		Grand Rapids [Mich.]; Cambridge: W.B. Eerdmans Publishing Company
6. L. P. Gerson (ed.)	2010	<i>The Cambridge History of Philosophy in Late Antiquity</i>	Vol. I	Cambridge: Cambridge University Press
7. E. Gilson	1967	<i>The Christian Philosophy of Saint Augustine</i> , trans. L. E. M. Lynch.		New York: Random House
8. P. E. Hochschild	2012	<i>Memory in Augustine's Theological Anthropology.</i>		Oxford: Oxford University Press
9. D. V. Meconi, E. Stump (ed.)	2014	<i>The Cambridge Companion to Augustine</i>		Cambridge: Cambridge University Press
10. R. A. Markus	1957	St. Augustine on Signs, in <i>Phronesis.</i>	Vol. 2 (1)	https://brill.com/view/journals/phro/phro-overview.xml
11. G. O'Daly	1987	<i>Augustine's Philosophy of Mind.</i>		Berkeley–Los Angeles: University of California Press
12. G. O'Daly	2020	<i>Augustine's City of God: A Reader's Guide</i>		Oxford, New York: Oxford University Press
13. T. Toom (ed.)	2020	<i>The Cambridge Companion to Augustine's Confessions</i>		Cambridge: Cambridge University Press
14. J. Zachhuber	2022	<i>Time and Soul: From Aristotle to St. Augustine</i>		Berlin: De Gruyter
Šv. Tomo Akviniečio filosofijos seminarų papildoma literatūra				
1. F. C. Copleston	1955	<i>Aquinas</i>		Harmondsworth: Penguin
2. M. Dauphinais, B. David, M. Levering (ed.)	2007	<i>Aquinas the Augustinian</i>		Washington, D.C.: The Catholic University of America Press

3. B. Davies, E. Stump	2012	<i>The Oxford Handbook of Aquinas</i>		Oxford: Oxford University Press
4. E. Gilson	2002	<i>Thomism: The Philosophy of Thomas Aquinas</i>		Toronto: Pontifical Institute of Medieval Studies
5. A. Kenny	2009	<i>The Five Ways: St Thomas Aquinas' Proofs of God's Existence</i>	Vol. 5 (Studies in Ethics and the Philosophy of Religion)	New York: Routledge
6. N. Kretzmann, J. Pinborg, A. Kenny	1982	<i>The Cambridge History of Later Medieval Philosophy. From the Rediscovery of Aristotle to the Disintegration of Scholasticism, 1100-1600</i>		Cambridge: Cambridge University Press
7. J. Marenbon	1991	<i>Later Medieval Philosophy (1150-1350)</i>		London, New York: Routledge
8. B. Mondin	2006	<i>Tomo Akviniečio filosofinė sistema</i>		Vilnius: Logos
9. E. Stump, T. J. White	2022	<i>The New Cambridge Companion to AQUINAS</i>		Cambridge: Cambridge University Press
10. L. Šulcienė	2009	<i>Žmogaus laisvė Tomo Akviniečio filosofijoje</i>		Kaunas: Technologija

PASTABA: Į literatūros sąrašą rekomenduojama įtraukti atvirusius mokymosi išteklius